

Kaliane Bradley
IDŐMINISZTERIUM

KALIANE BRADLEY
IDŐMINISZTERIUM

GENERAL PRESS
K Ö N Y V K I A D Ó

A mű eredeti címe
The Ministry of Time

Copyright © Kalliane Bradley 2024

Hungarian translation © Tóth Bálint Péter

© General Press Könyvkiadó, 2024

Az egyedül jogosított magyar nyelvű kiadás.

A kiadó minden jogot fenntart,
az írott és az elektronikus sajtóban
részletekben közölt kiadás és közlés jogát is.

Fordította
TÓTH BÁLINT PÉTER

ISBN 978 963 452 897 5

Kiadja a GENERAL PRESS KÖNYVKIADÓ
1086 Budapest, Dankó utca 4–8.
Telefon: (06 1) 411 2416

**www.generalpress.hu
generalpress@lira.hu**

Felelős kiadó KOLOSI BEÁTA
Műszaki szerkesztő DANZIGER DÁNIEL
Felelős szerkesztő KISS-PÁLVÖLGYI LÍDIA

I

Ezüttal talán meghal.

Ez egyáltalán nem nyugtalanítja. Bizonyára azért, mert a hidegtől annyira ura az elméjének, mint egy részeg. A gondolatok áttetsző medúzaként lebegnek tova. Ahogy a sarki hideg a kezét és a lábát harapdálja, a gondolatok mintha lötyögnének a fejében. Azok fagynak majd meg utoljára.

Tudja, hogy talpon van, bár nem érzi, ahogy lép. A jég mintha hol közelebb jönne, hol hátrébb húzódna, vagyis nyilván halad. A hátán keresztbe vetve puskát cipel, elöl pedig a zsákját. Ezek súlya egyszerre értelmetlen és sziszifuszi teher.

Jó a kedve. Ha érezne bármit az ajkával, még fütyülne is.

A távolból ágyúszó hallatszik. Háromszor egymás után, mintha valaki tüsszentene. A hajóról jeleznek.

ELSŐ FEJEZET

Kicsit váratlanul ért, amikor a másik a nevemen szólított, mivel sosem szoktam kimondani, még gondolatban sem. Ráadásul helyesen ejtette ki, ami ritkán fordul elő.

– A nevem Adela – mutatkozott be. Az egyik szemét szemkötő takarta, a hajának pedig ugyanolyan színe és tapintása volt, mint a szalmának. – Én vagyok az államtitkár-helyettes.

– Minek is...?

– Foglaljon helyet!

Ez már a hatodik forduló volt. Az állást, amelyet megpályáztam, kizárólag belsősöknek hirdették meg. Már a kiírásban szerepelt, hogy „biztonsági átvilágítást igényel”, nem lett volna ugyanis helyénvaló szigorúan bizalmasnak minősíteni olyasmit, amin szerepel a várható fizetés. Sosem jutottam még el ideig, ami megmagyarázza, miért nem árulta el senki, mi is lenne a tényleges munkakör. Mivel közel háromszor annyit kerestem volna, mint a jelenlegi pozíciómban, nem zavart a tudatlanság. Gyakorlatilag hibátlanul kellett teljesítenem elsősegélynyújtásból, az elesettek védelméről szóló törvény ismeretét vizsgáló feladatlapon és a belügyminisztérium állampolgársági tesztjén is, hogy eddig eljussak. Annyit tudtam csak, hogy kiemelten fontos és különleges bánásmódot igénylő menekülttel vagy menekültekkel lesz dolgom, arról viszont fogalmam sem volt, honnan származnak. Oroszországból vagy Kínából érkező, politikai szempontból jelentős disszidensekre számítottam.

Szinte hallottam, ahogy Adela, a jó ég tudja, minek az államtitkár-helyettese a füle mögé simít egy hajfűrtöt.

– Az édesanyja menekült volt, ugyebár? – szegezte nekem a kérdést, ami meglehetősen eszelős felütésnek tűnt.

– Igen, asszonyom.

– Kambodzsából?

– Igen, asszonyom.

Nem először érdeklődtek már erről az interjúsorozat folyamán. A kérdező fél hangsúlyából általában arra következtettem, hogy ez meglepi őket, hiszen senki sem származik onnan. „Nem is néz ki kambodzsainak”, jegyezte meg az egyik paprikajancsi, aztán úgy elpirult, mint egy jelzőlámpa, az interjút ugyanis minőségbiztosítási és továbbképzési céllal rögzítették. Figyelmeztetésre számíthatott a fickó. Sokan mondják ezt nekem, amivel azt akarják kifejezni, hogy az ő szemükben már majdnem teljesen fehér bőrű vagyok – esetleg spanyol –, és egyáltalán nem érződik rajtam a népirtás öröksége, ami nem baj, mert attól általában kellemetlenül érzik magukat mások.

Ezúttal semmilyen utalás nem történt a szörnyűségekre. Adela nem kérdezett rá hátramaradt rokonokra megértő arckifejezéssel, nem érdeklődött az esetleges látogatásaim felől együttérző félmosoly kíséretében, mint ahogy a szeme sem lábadt könnybe, miközben felelevenítette, milyen csodálatos egy hely, és mennyire vendégszeretők az ottaniak. Egyszerűen bólintott. Eltűnődtem, vajon azon ritka alkalmak egyike következik-e, amikor valaki szárnalmasnak minősíti az országot.

– Anyám sosem utalna magára menekültként, sőt egykori menekültként sem – tettem hozzá. – Furcsa ezt másoktól hallani.

– Azok, akikkel együtt fog dolgozni, valószínűleg szintén nem utalnának így magukra. Jobban szeretjük az „elszármazott” kifejezést. Ami pedig a kérdését illeti, az elszármazásügyi államtitkárhelyettes vagyok.

– És honnan származnak?

– A múltból.

– Hogy mondja?

Adela megvonta a vállát.

– Tudunk utazni az időben – közölte, mintha csak arról tájékoztatna, hogy van kávéfőző automata. – Üdv a minisztériumban!

Bárki, aki már látott olyan filmet vagy olvasott olyan könyvet, amelyben időutazás szerepel, netán eljátszott az időutazás gondolatával egy késésben lévő tömegközlekedési járművön vesztegelve, pontosan tudja, hogy amint elkezd az egésznek a megvalósíthatóságával foglalkozni, nyakig merül a bizonytalanságban. Mégis hogyan működik? Működhet egyáltalán? Egyszerre vagyok jelen ennek a történetnek az elején és a végén, ami egyfajta időutazás, de ne aggódjon, mindent el fogok mesélni. Elég, ha csak annyit tud, az ön számára közeli jövőben a brit kormány kidolgozta az időutazás mikéntjét, a gyakorlatban azonban még nem alkalmazta.

A történelem menetének megváltoztatásából adódó felfordulás elkerülése érdekében – már ha a „történelem” egymást követő események összefüggő láncolatának tekinthető, ami újabb jókora bizonytalanság – úgy döntöttek, háborús övezetekből, valamint természeti csapások és járványok által sújtott területekről kell kimenteni a célszemélyeket. Ezek a huszonegyedik századba elszármazott egyének a maguk idejében úgyis meghaltak volna. Azzal, hogy kiemelésre kerülnek a múltból, elvileg nem változik meg a jövő.

Senki sem tudta, milyen hatással lesz az időutazás az emberi szervezetre. Így aztán azért is volt fontos olyanokat választani, akik a maguk idejében úgyis meghaltak volna, hogy a jelenben is gond nélkül meghalhassanak, mint a felszínre felhozott mélytengeri halak. Elképzelhető, hogy az emberi idegrendszer véges számú korszakon való átutazást képes csak kibírni. Így ugyanis, ha a keszonbetegség időbeli megfelelője miatt szürke-rózsaszín zselévé olvadnak a minisztériumi laborban, statisztikai szempontból legalább nem számítana gyilkosságnak.

Ha abból indulunk ki, hogy az „elszármazottak” életben maradnak, emberek lesznek, az tovább bonyolítja a helyzetet. Ha menekültekkel foglalkozik valaki – különösen, ha tömegével –, jobb nem emberként tekinteni rájuk. Csak gondot jelent az adminisztrációnál. Emberi jogi szempontból vizsgálva azonban az elszármazottak megfeleltek a belügyminisztérium menedékkérőkre vonatkozó meghatározásának. Erkölcsileg igencsak visszás lenne az időutazásnak kizárólag a lélektani hatását vizsgálni. Ahhoz, hogy kiderüljön, az elszármazottak ténylegesen alkalmazkodtak-e a jövőhöz, benne kell élniük, egy állandó társ felügyelete mellett, márpedig, mint kiderült, éppen ezt a munkát pályáztam meg sikerrel. Hidaknak hívtak bennünket, mivel az „asszisztens” megnevezés nem felelt volna meg a fizetési besorolásunknak.

A nyelv sokat változott a tizenkilencedik század óta. Az „értelmes” és az „érzékeny” ugyanabból a szóból ered, mint ahogy a „meleg” jelentése is kibővült. Eredetileg a tébolyda is olyan hely volt, ahol az érintettek menedékre lelhetek.

Azt mondták, a munkánkkal az elszármazottak jólétéhez járulunk hozzá, miközben szemet hunytunk a tébolyda padlóját borító vér és hajcsomók felett.

Nagyon örültem az új állásnak. A védelmi minisztérium nyelvi részlegén felértem a csúcsra azzal, hogy Délkelet-Ázsiára, azon belül is Kambodzsára szakosodott fordítóként és szakértőként dolgoztam. A munkámhoz szükséges nyelveket az egyetemen sajátítottam el. Annak ellenére, hogy édesanyám khmer nyelven beszélt hozzánk otthon, ezt később elfelejtettem. Valójában idegenként kerültem szembe az örökségemmel.

Noha élveztem az addigi munkámat, terepen szerettem volna dolgozni, miután azonban kétszer is megbuktam az alkalmassági vizsgán, szakmailag igencsak elbizonytalanodtam. Nem ezt képzelték el számomra a szüleim. Még egészen kicsi voltam, amikor

édesanyám egyértelművé tette az elképzeléseit. Azt szerette volna, ha én lennék a miniszterelnök. Kormányfőként aztán majd „tehetnék valamit” a külpolitikáért, és különféle díszvacsorákra vihetném a szüleimet. Sofőröm lenne. (Édesanyám sosem tanult meg vezetni, ezért volt fontos számára ez utóbbi.) Sajnálatos módon azt is belém nevelte, milyen következményekkel jár a pletykálkodás és a hazudozás – ezt elég egyértelművé teszi a buddhizmus negyedik nemes igazsága –, így aztán nyolcéves koromra a politikai pályafutásom még azelőtt véget ért, hogy egyáltalán elkezdődhetett volna.

A húgom sokkal rátermettebb volt, már ami az alakoskodást illeti. Amíg én tiszteletteljesen bántam a nyelvvel, addig ő meglehetősen semmitmondó vagy éppen harcias módon használta. Ezért lettem én fordító, ő pedig író – legalábbis megpróbált az lenni, végül azonban olvasószerkesztő lett. Jelentősen többet kerestem nála, és a szüleimnek sem jelentett akadályt megérteni, mivel is foglalkozom, így mondhattam, hogy a karma engem igazolt. A húgom erre adott válasza tartalmilag olyasmi volt, hogy „cseszd meg”, bár tudom, hogy ezt barátságosan értette.

Úgy volt, hogy aznap találkozunk először az elszármazottakkal, mi azonban még mindig az elnevezésükről vitatkoztunk.

– Ha menekültek – vélekedett Simellia, az egyik hídtársam –, akkor annak kellene hívnunk őket. Mégsem arról van szó, hogy egy provence-i nyaralásra érkeznek.

– Nem menekültként tekintenek magukra – felelte Adela.

– Megkérdezte már tőlük bárki is?

– A többségük emberrablás áldozatának tartja magát. Ezerkilencszáztizenhat azt hiszi, az ellenséges vonalak mögött rekedt, Ezerhatszázhatvanöt pedig azt, hogy meghalt.

– És már ma megkapjuk őket?

– A jólétükért felelős csapat úgy véli, megnehezítené a beilleszkedésüket, ha tovább húzódná a kezelésük – közölte bántó tárgyilagossággal Adela.

A minisztérium számtalan egyenirodáinak egyikében vitatkozunk – pontosabban vitatkozott egymással Simellia és Adela. Az álmennyezetbe sülyesztett lámpákkal felszerelt kavicsszínű helyiség olyan tökéletesen jellegtelen volt, hogy jó eséllyel a szomszédos, sőt a mellette lévő szoba is ugyanilyen lehetett. Ilyen környezetben virágozik igazán a bürokrácia.

Elvileg az utolsó eligazításunkra érkezünk mi, az öt híd: Simellia, Ralph, Ivan, Ed és én. Mindannyian végigcsináltuk a hatfordulós kiválasztási folyamatot, amely kis túlzással felért egy vallatással. *Elítélték-e valaha vagy részesült-e bármikor elmarasztalásban bármi olyan cselekedetért, amely kompromittálhatja?* Azután következett a kilenc hónapig tartó felkészítés végtelen munkacsoport-megbeszélésekkel és további átvilágítással. Emellett látszatomunkaköröket is létrehoztak nekünk az addigi munkahelyünkön (védelmi, külügy- és belügyminisztérium). Most pedig itt ültünk egy olyan helyiségben, ahol valósággal hallani lehetett a villanykörtékben cikázó áramot, készen arra, hogy történelmet írjunk.

– Nem gondolja – vetette fel Simellia –, hogy éppen az fogja megnehezíteni a beilleszkedésüket, ha kiengedjük őket, miközben azt hiszik, a túlvilágon vagy éppen a nyugati fronton vannak? Ezt egyszerre végzett pszichológusként és minimális empátiával rendelkező egyénként kérdezem.

Adela megvonta a vállát.

– Elképzelhető. Csakhogy ebben az országban még sosem fogadtak be senkit a múltból. Előfordulhat, hogy egy éven belül vége velük valamilyen genetikai mutáció.

– Számíthatunk erre? – érdeklődtem kissé nyugtalanul.

– Nem tudjuk, mire lehet számítani. Ezért kapták ezt a munkát.

A minisztérium által az átadásra kijelölt terem régi szertartások hangulatát idézte a fából készült falborítással, az olajfestményekkel és a magas mennyezetével. Tény, hogy hangulatosabb volt, mint bármelyik egyeniroda. Minden bizonnyal valamelyik ilyenmire fogékony ügyviteli dolgozó intézte így. A berendezésből ítélve, illetve az ablakokon beszűrődő tompa fény hatására olyan benyomásom támadt, mintha a tizenkilencedik század óta hozzá sem nyúltak volna a helyiséghez. Az összekötőm, Quentin már ott volt. Ingerlékenynek tűnt; így nyilvánul meg az izgatottság némelyeknél.

Csak akkor tudatosodott bennem, hogy a hozzám tartozó elszármazott következik, amikor két ügynök kíséretében feltűnt a terem túloldalán lévő ajtóban.

Sápadt volt, és kissé nyüzött. A haját olyan rövidre nyírták, hogy egyébként göndör fürtjei a fejére simultak. Ahogy körbenézett, profilból feltűnt, mekkora az orra; mintha egy üvegházi virág nőtt volna az arcán. Egyszerre volt meglepően nagy és meglepően vonzó. Eltűzottnak tűnő, ragyogó vonásai már-már valószínűtlené tették az ábrázatát.

Kihúzta magát, és végigmérte az összekötőmet. Valamiért, amikor rám nézett, félrekapta a tekintetét.

Közelebb léptem, mire ismét felém fordult.

– Gore parancsnok?

– Igen.

– Én vagyok a hídja.

Graham Gore (a haditengerészeti parancsnok, 1809 k. – 1847 k.) öt hete tartózkodott a huszonegyedik században, bár a többi elszármazotthoz hasonlóan mindössze néhány napja volt tiszta az elméje. Az időutazás két hétig tartó kórházi kezelést igényelt. Az eredetileg kiszemelt hét elszármazottból kettő bele is halt, így öten maradtak. Tüdőgyulladás, súlyos fagyási sérülések-

kel, a skorbut kezdeti tüneteivel és két törött lábujjal kezelték (utóbbiról mintha tudomást sem vett volna). Volt még egy seb, amelyet a sokkoló okozott – miután rálőtt az érte küldött csapat két tagjára, a harmadik kénytelen volt kényszerintézkedést alkalmazni.

Háromszor próbált megszökni a minisztériumi kórházból, ezért nyugtatót kapott. Miután megenyhült, pszichológusok és a viktoriánus kor szakértőivel zajló alapvető eligazításban részesült. Az átállás megkönnyítése érdekében az elszármazottakkal kizárólag azonnal alkalmazható ismereteket osztottak meg. Hozzám már úgy került, hogy tisztában volt az elektromos hálózat, a belső égésű motor és a vezetékes víz alapvető működésével. Semmit sem tudott azonban a világháborúkról vagy a hidegháborúról, a hatvanas évek szexuális forradalmáról vagy a terrorizmus elleni küzdelemről. Igencsak megviselte, amikor elkezdtek neki a brit birodalom felbomlásáról mesélni.

A minisztérium által biztosított kocsival mentünk el az új otthonunkhoz. Elméletileg hallott már az autókról, mégis életében először utazott egyben. Az ámulattól – legalábbis úgy tűnt számomra – elsápadva bámult ki az ablakon.

– Ha lenne bármilyen kérdése – mondtam –, nyugodtan tegye fel! Tisztában vagyok vele, hogy mindez egyszerre talán sok.

– Örömmel nyugtázom – felelte anélkül, hogy rám nézett volna –, hogy az angolok még a jövőben is előszeretettel tüntetnek fel valójában fajsúlyos jelenségeket csekélységként.

Volt a nyakán egy anyajegy, nem messze a fülcimpájától. Az egyetlen őt ábrázoló dagerrotípián az 1840-es évekre jellemző viselkedésben látható, kravátlival a nyaka körül. Egyre csak az anyajegyet bámultam.

– Ez itt London? – kérdezte végül.

– Igen.

– Hányan lakják?

– Közel kilencmillióan.

Ennek hallatán behunyta a szemét, és hátradőlt.

- Ez túl nagy szám ahhoz, hogy hihető legyen – dünnyögte.
- Inkább úgy teszek, mintha nem is hallottam volna.

A minisztérium által biztosított ház egy késő viktoriánus téglapépület volt, amelyet eredetileg a helyi munkásoknak szántak. Gore még láthatta volna az építkezést, ha megélte volna a nyolcvanát. Mivel azonban harminchét éves volt, nem tudta, mi a krinolin, nem ismerte Charles Dickens *Két város regénye* című művét, és arról sem tudott, hogy a munkásosztály tagjai immár szavazati joggal rendelkeznek.

Miután kiszállt a kocsiból, úgy nézett el mindkét irányba, mint az utazó, aki átszelte az egész kontinenst, mégsem tudja, hol fog megállni. Én is gyorsan kipattantam. Megpróbáltam az ő szemével látni. Az utcában parkoló járművekre vagy a közvilágításra vonatkozó kérdésre számítottam.

– Használhatnak még kulcsokat – érdeklődött –, vagy valami titkos jelszóval nyílnak immár az ajtók?

– Nem, dehogy...

– Szezám, tárulj! – fordult a levélnyíláshoz.

Immár a házban mondtam neki, hogy főzök teát. Azt válaszolta, ha én is jónak látom, szívesen körbenézne. Megengedtem neki. Gyorsan körbejárta a házat. Határozott léptekkel közlekedett, mint akinek valamiféle ellenállást kellene leküzdenie. Amikor vizszatért a konyhába, és az ajtófélfának dőlt, valósággal lefagytam. Mintha hirtelen lámpalázás lettem volna, meg attól is, ahogy tudatosodott bennem a jelenlétének hihetetlen mivolta. Minél több időt töltöttem a társaságában – márpedig egyre többet –, annál inkább úgy éreztem, mintha lassan elhagynám a tulajdon testem. Miközben az életem éppen gyökeresen megváltozott, igyekeztem kívülről nézni magamra, és úgy értelmezni az egészet. A bögre fölére tekertem a teafilter zsinórját.

– Mi most... együtt fogunk lakni? – kérdezte.

– Igen. Valamennyi elszármazott kap maga mellé egy hidat egy évre, hogy segítsen neki megszokni az új életét.

Erre keresztbe fonta a karját, és végigmért. Mogyoróbarna szemébe némi zöld vegyült, a szempillája pedig kifejezetten sűrű volt. Átható, mégis kifejezésten nézése volt.

– Maga férjezetlen, ugyebár? – szegezte nekem a kérdést.

– Igen. Ez egyáltalán nem szokatlan a mi századunkban. Amint alkalmas lesz arra, hogy közösségi életet éljen, bárkinek, akivel a minisztériumi alkalmazottakon kívül találkozik, a lakótársaként mutathat be.

– Lakótárs – ismételte meg megvetéssel a hangjában. – Ez mégis mit jelent?

– Azt, hogy két egyedülálló emberként megosztjuk a lakbért, egyébként nincs közöttünk semmiféle vonzalom.

Megkönnyebbültnek tűnt.

– Nos, bármennyire is bevett gyakorlatnak számít, akkor sem tartom helyénvalónak – mondta. – Bár ha hagyták, hogy kilencmillió ember éljen egy helyen, nyilván szükségszerű.

– Közvetlenül maga mellett talál egy fehér ládát fogantyúval az elején. Hűtőszekrénynek hívjuk. Ki tudná venni belőle a tejet, kérem?

Kinyitotta a hűtőt, és belenézett.

– Jégshékrény – jegyezte meg felcsigázva.

– Gyakorlatilag. Árammal működik. Úgy tudom, elmagyarázták önnek, az micsoda...

– Igen. Azzal is tisztában vagyok, hogy a Föld kering a Nap körül. Csak hogy ne vesztesse az idejét.

Kihúzta az egyik zöldségtartó fiókot.

– Ezek szerint még van répa meg káposzta is. Miről ismerem meg a tejet? Bízom benne, hogy még mindig teheneket fejnek hozzá.

– Így igaz. A kék kupakos kis üveg a felső polcon.

Ujját a fogantyún átfűzve odanyújtotta.

- Ma szabadnapos a cseléd?
- Nincs cseléd. Mint ahogy szakács se. Alapvetően mindent magunk végzünk.
- Á! – nyögte elsápadva.

Megmutattam neki a mosógépet, a gáztűzhelyt, a rádiót, a por-szívót.

- Ezek a cselédeink – nyugtázta.
- Ahogy mondja.
- Na és a hétmérföldes csizma?
- Az még nem létezik.
- Láthatatlanná tevő köpenyeg? Hóálló szárnyak, nehogy úgy járjunk, mint Ikarosz?
- Azok sincsenek.
- Megzabolázták a villámok erejét – mondta mosolyogva –, hogy ne kelljen személyzetet fogadni.
- Nos – feleltem, majd belekezdtem egy előre kitalált eszme-futtatásba a társadalmi mobilitásról és a háztartási alkalmazottak-ról, érintve a minimálbér, a háztartások átlagos méretének és a női munkaerő arányának a kérdéskörét is. Öt teljes percig magyaráztam, és mire a végére értem, a hangom ugyanolyan remegős magasságokba emelkedett, mint amikor még a szüleimnek könyörögtem, hadd jöhessek haza később.

Miután befejeztem, Gore mindössze annyit szólt:

- Azt mondja, a foglalkoztatottság jelentősen visszaesett az „első” világháború után?
- Ööö...
- Ráér holnap.

Ezekre emlékszem az első néhány együtt töltött órából. A nap hátralévő részében úgy kerülgettük egymást némiképp szégyenlősen, mint buborékok a lávalámpában. Az időutazás utóhatásaként pszichotikus tünetekre, sőt talán erőszakos viselkedésre számított-

tam. Gore inkább mindent megfogdosott, egyfajta kényszeres simogató mozdulattal, amiről később megtudtam, hogy a súlyos fagyási sérülések által okozott idegkárosodás következménye. Egymás után tizenötször lehúzta a vécét, némán figyelve, akár egy vércse, ahogy újra megtelik vízzel a tartály, ami csodálatról, de akár szégyenérzetről is árulkodhatott. A második órában megpróbáltunk ugyanabban a szobában maradni. Amikor hallottam, hogy felszisszen, felnéztem, és láttam, ahogy elkapja a kezét az egyik izzótól. Ezután a saját szobájába vonult, én pedig kiültem a hátsó teraszra. Enyhe tavaszi este volt. Buta ábrázatú örvös galambok lépdeltek begyig elsüllyedve a lóherével borított fűben.

Az emeletről megütötte a fületem valami fafúvós hangszeren kissé bizonytalanul játszott dallam, amely hamar abba is maradt. Nem sokkal később Gore megjelent a konyhában. Erre a galambok elrepültek, szárnyukkal elfojtott nevetésre emlékeztető hangot hallatva.

- A minisztérium biztosította a fuvolát? – kérdezte a tarkómtól.
- Igen. Gondoltam, erősíti kicsit az otthonosság érzetét.
- Igazán köszönöm. Ezek szerint tudta, hogy fuvolázom?
- Néhány öntől származó vagy éppen önt is említő levélben találtam erre vonatkozó utalást.

– Azokat is olvasta, amelyben a gyújtogatószenvédelemről és az illegális kakasviadatok iránti rajongásomról van szó?

Megfordultam, és rászegeztem a tekintetem.

- Ami persze nem igaz – tette hozzá.
- Sok ilyenre számíthatok még?
- Attól függ, hányszor közli majd velem, hogy olvasta a személyes levelezésemet. Szabad?
- Tessék csak!

Azzal leült mellém, mintegy kétarasnyi távolságot hagyva kettőnk között. A városi környezetben megszokott hangok hallatszottak, amelyek valahogy mégis másmilyennek tűntek. A fákat borzoló szél olyan volt, mint a vízzubogás. A mókusok úgy csa-

csogtak, mint a kisgyerekek. Egy távoli beszélgetés hangfoszlányai az ember talpa alatt megcsikorduló kavicsokat idézték. Felmerült bennem, hogy sorra elmagyarázom neki mindet, mintha nem tudná, mik azok a fák.

Gore a teraszon dobolt az ujjával.

– Jól sejtem – kezdte félszegen –, hogy az önök korában már nem élnek olyan ízléstelenségekkel, mint a dohány?

– Körülbelül tizenöt évet késett. Bizony, egyre kevésbé elterjedt. Viszont van egy jó hírem.

Azzal felálltam – gyorsan félrekapta a tekintetét, nehogy a szemem egy vonalban legyen a csupasz lábszárammal –, megkerestem az egyik konyhaszekrényfiókban lapuló cigarettát és öngyújtót, majd odavittem neki.

– Tessék! Erről is sikerült meggyőzőnöm a minisztériumot. A huszadik században a cigaretta gyakorlatilag átvette a szivar helyét.

– Köszönöm. Biztosan meg fogom tudni szokni.

Előbb eltávolította, majd gondosan a zsebébe tette a vékony műanyag csomagolást a dobozról. Miután rágyújtott, a homlokát ráncolva elolvasta a cigarettásdobozon szereplő figyelmeztetést. Miközben én magam elé bámultam, úgy éreztem, mintha külön erőfeszítéssel tudnám csak működtetni a tüdőmet.

Néhány másodperccel később egyértelműen megkönnyebbülve nagyot fújt.

– Jobb?

– Restellem bevallani, mennyivel jobban érzem magam. Hm. Az én időmben egyetlen jól nevelt hölgy sem élt dohánynal. Feltűnt azonban, hogy sok minden megváltozott. A szoknyák hossza például. Maga dohányzik?

– Nem...

Akkor először rám mosolygott, mire a szája két sarkában megjelent egy-egy aprócska gödröcske.

– Igazán különös. Ezek szerint valamikor dohányzott?

– Igen.

– Akkor hagyta abba, amikor megjelentek ezek a feltűnő figyelmeztetések a dobozokon?

– Nagyjából. Mint már mondtam, manapság nem szokás dohányozni, mert rájöttünk, mennyire egészségtelen. A francba is! Kérhetek egyet?

Amint elhagyta a szám a szitkozódás, azonnal lefagyott az arcáról a mosoly. Számára nyilván olyan volt, mintha azt mondtam volna, hogy „bassza meg”. Eltűnődtem, mi történik majd, ha ez valóban bekövetkezik, márpedig ez napjában legalább ötször előfordult velem. Mindenesetre odanyújtotta a csomagot, majd feltűnően idejétmúlt gáláns mozdulattal meggyújtotta a cigarettámat.

Egy ideig némán dohányoztunk. Egyszer aztán felmutatott az égboltra.

– Az micsoda?

– Egy repülő. Egészen pontosan repülőgép. Ez egy... nos, amolyan repülő hajó.

– És emberek vannak benne?

– Körülbelül százan.

– Abban a kis nyílvevőben?

A cigaretta felett hunyorogva bámult a messzeségbe.

– Milyen magasan van?

– Körülbelül hat mérföldre innen.

– Jól sejtettem. Ezek szerint mégiscsak sikerült valami érdekesség létrehozni a villámok megzabolázott erejének segítségével. Bizonyára gyorsan megy.

– Igen. Londonból nyolc óra az út New Yorkba.

Ennek hallatán köhögni kezdett, mintha félrenyelte volna a füstöt.

– Kérem, ne mondjon több ilyet! – lihegte. – Ennyi bőven elegendő volt mára.

Azzal elnyomta a csikket a terasz oldalán.

– Nyolc óra – dűnnyögte maga elé. – Nyilván odafent nincsen árapály.

Aznap este nem sikerült mélyen aludnom. Az elmém a tudattalan határán egyensúlyozott, mint egy rovar a víz felszínén. Reggel nem is felébredtem, hanem feladtam az alvással való próbálkozást.

A lépcsőfordulóban jókora nyelv alakú foltot láttam, amely a fürdőszoba csukott ajtajától egészen a saját hálósobáimig ért. Ahogy ráléptem, cuppogó hangot hallattott.

– Gore parancsnok?

Neszezést hallottam az ajtó mögül.

– Jó reggelt! – jött a válasz, majd kitárult a fürdőszoba ajtaja.

A férfi teljesen felöltözve üldögélt a kád peremén, és dohányzott. A kád alján hamuból és szappanhabból álló üledék volt. A szappantartóban két elnyomott csikket láttam.

Mint kiderült, ez idővel szokásává vált: korán kelni, megfürödni, a kádba hamuzni. Képtelen voltam rávenni, hogy nyugodtan aludjon tovább, zuhanyozzon – kifejezetten utálta és nem tartotta kellően higiénikusnak –, vagy használja a hamutálat, amelyet odakészítettem neki a kád szélére. Zavarba jött a borotvám látványától; ő maga késes borotvát használt, és ragaszkodott a külön szappanhoz.

Mindez persze későbbi fejlemény. Azon a bizonyos első reggelen azzal szembesültem, ahogy Gore egyik cigarettát gyújtja meg a másik után, miközben úszik a fürdőszoba. A padlón fekvő vécétartály úgy nézett ki, mint egy elejtett bálna, miközben undorító szag terjengett a levegőben.

– Szerettem volna tudni, hogyan működik – vallotta be szégyenlősen.

– Értem.

– Lehet, hogy kicsit túlzásba estem.

Gore a hajózás fénykorának hajnaláról származó tiszt volt, nem mérnökember. Nyilván tisztában volt egy hajó felszerelésével, de kétlem, hogy valaha is fogott egy szektánsnál bonyolultabb műszert a kezében. Egy józan embert ritkán ragadja el annyira a hév, hogy mindenáron szétszedje a vécétartályt. Javasoltam neki,

mossa meg a kezét a földszinti csapnál, addig én hívok egy vízvezeték-szerelőt, utána pedig elmehetnénk egy egészségügyi sétára a közeli parkba.

Alaposan megfontolta a javaslatomat, miközben a cigarettája lassan a körmére égett.

– Igen, ez jól hangzik – mondta végül.

– Akkor most lemegyünk, és megmossuk a kezünket.

– Tiszta volt a víz – közölte, miközben elnyomta a csikket.

Nem nézett rám, láttam azonban, ahogy a nyakán lévő anyajegy körüli bőr egyre élénkebb rózsaszínű.

– Nos, tudja, a bacik...

– „Bacik”?

– Baktériumok. Nagyon apró élőlények, amelyek gyakorlatilag mindenhol megtalálhatók. Csak mikroszkóppal lehet őket látni. A rosszabb fajták betegségeket terjesztenek. Kolera, tífusz, vérhas.

Mintha csak a szentháromság tagjait neveztem volna nevén, Gore arcán olyan rémült csodálat jelent meg. Előbb a kezére nézett, majd lassan kinyújtotta, minél távolabb tartva magától, mint ha egy pár veszett patkány lenne a két tenyere.

A „friss levegő” hallatán megnyugodott, legalábbis amikor végre elértük a parkot. A kórokozókról szóló okfejtésem sokkal jobban izgatta, mint az elektromosság. Mire szembetalálkoztunk az első kora reggeli kutyasétáltatóval, széles kézmozdulatok kíséretében lelkesen magyaráztam, mitől is lyukad ki az ember foga.

– Egyáltalán nem tartom illendőnek, hogy azt feltételezi, bacik vannak a számban.

– Mindenki szájában vannak.

– Mindenki magából indul ki.

– A cipője talpán és a körme alatt is vannak. Ilyen világban élünk. Egy steril környezetben, nos, valójában nincs élet.

– Nekem akkor sem lesz hozzá közöm.